

Asia: VN/20468/2024

Yksityisen kopioinnin hyvityksen uudistaminen - Selvityshenkilön kysely

Hyvitysvollisuuden piiriin kuuluvat teokset ja muut suojan kohteet

Kysymys 1: Mitä teoksia ja muita suojan kohteita hyvitysvollisuuden tulisi koskea, kun otetaan huomioon tietoyhteiskuntadirektiivin 2 artiklan ja 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan säännökset?

Linkki direktiiviin: [Direktiivi - 2001/29 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Yksityisen kopioinnin hyvitys ei ole harkinnanvarainen maksu, vaan EU:n tietoyhteiskuntadirektiivin ja tekijänoikeuslainsäädännön edellyttävä hyvitysmaksu, kun yksityistä kopiointia koskeva tekijänoikeuden rajoitus on mahdollistettu jäsenvaltion lainsäädännössä. Hyvitysvollisuuden on lähtökohtaisesti katettava kaikentyyppiset teokset ja muut suojan kohteet, joiden kopiointi yksityiseen käyttöön on sallittua. Tekijänoikeuslainsäädännön yksityistä kopiointia koskevan poikkeussäännöksen ulkopuolelle on rajattu vain tietokoneella luettavassa muodossa olevat tietokoneohjelmat, tietokoneella luettavassa muodossa olevan kappaleen valmistaminen koneluettavassa muodossa olevasta tietokannasta sekä rakennusteokset.

Hyvitysmaksun ulottaminen nykyistä (musiikki, av-teokset) laajempaan pohjaan sisältöjä varmistaa hyvitysjärjestelmän yhdenmukaisuuden tietoyhteiskuntadirektiivin velvoitteiden ja Unionin oikeuskäytännön kanssa, jossa on korostettu oikeudenhaltijoiden yhdenmukaista kohtelua (mm. Seven.One Entertainment, C260/22) velvoitteiden kanssa. Siten myös graafisten teosten sisällyttämistä hyvitysmaksulla korvattaviin sisältöihin tulisi tarkastella.

Hyvitysvollisuuden piiriin kuuluva kopiointi

Kysymys 2: Minkälainen kopiointi yksityiseen käyttöön kuuluu mielestänne hyvitysvollisuuden piiriin ts. minkälaisen aineistojen kopiointi ja minkälaista tekniikkaa käyttäen?

- analoginen – analoginen, esim. painetun aineiston valokopiointi
- analoginen – digitaalinen, esim. painetun aineiston skannaus
- digitaalinen-analoginen, esim. sähköisesti tallennetun aineiston tulostaminen paperille

- **digitaalinen – digitaalinen, esim. tietoverkossa olevan aineiston tallentaminen puhelimen muistikortille tai pilvipalveluun**

Yksityisen kopioinnin mahdollistava tekijänoikeuslain säännös on merkittävä tekijän oikeuksien rajoitus, jossa tekijän näkökulmasta kyse on teoksen hyödyntämisestä. Tämän vuoksi Teosto katsoo, ettei ole perusteltua sulkea pois hyvityselvöllisyyden piiristä mitään yllä mainituista kopiointitavoista: riippumatta siitä, onko kopiointilähteenä tai -tuloksena analoginen vai digitaalinen kappale, voi kuluttaja kopioimalla hankkia ja käyttää teoksia tallenteina, eikä käyttäjän tai oikeudenhaltijan kannalta ole lähtökohtaisesti eroa sillä, minkälaiselle alustalle tai laitteelle aineistoja tallennetaan.

Myös tietoyhteiskuntadirektiivi viittaa kopiointitapojen laajaan tulkintaan viittaamalla "mille tahansa välineelle" valmistettuihin kappaleisiin ja edellyttämällä kappaleen valmistuksen osalta laajaa tulkintaa (johdantolause 21). Unionin tuomioistuin on vahvistanut kappaleen valmistamisen laajan tulkinnan Austro-Mechana –tuomiossaan (C-433/20, kohta 16), jossa todetaan, että "kappaleen valmistamisen käsite on ymmärrettävä laajasti, kun otetaan huomioon kyseisen direktiivin johdanto-osan 21 perustelukappaleessa ilmaistu vaatimus siitä, että kappaleen valmistamista koskevan oikeuden kattamat toimet on määriteltävä laajasti oikeusvarmuuden takaamiseksi sisämarkkinoilla, ja mainitun direktiivin 2 artiklan sanamuoto, jossa käytetään termejä kuten "suoraan tai välillisesti", "tilapäisesti tai pysyvästi" ja "millä keinolla ja missä muodossa tahansa"."

Vaikka mitään kopiointitapoja ei lähtökohtaisesti ole tarpeen sulkea pois yksityisen kopioinnin piiristä, on kuitenkin huomioitava, että eri kopiointitavat voivat aiheuttaa ja käytännössä aiheuttavat eritasoista haittaa oikeudenhaltijoille. Kun yksityisen kopioinnin hyvityksellä pyritään korvaamaan tekijöille se vahinko, jota aiheutuu, kun heidän suojaetuista teoksistaan valmistetaan ilman heidän lupaansa kappale yksityiseen käyttöön, on ilmeistä, että tehtäessä digitaalinen musiikki- tai av-teoksen kopio, valmistetaan laadultaan alkuperäistasoinen, useaan kertaan kulutettavissa oleva sekä helposti lähipiirissä jaettava kopio, mikä luonnollisesti aiheuttaa oikeudenhaltijalle enemmän vahinkoa menetettyinä tuloina kuin esimerkiksi painetun teoksen osittainen valokopiointi.

Hyvityksen toteuttamistapa

Kysymys 3: Jos hyvitys toteutetaan tallennusalustamalla, niin mitkä laitteet, tallennusalustat ja palvelut tulisi sisällyttää hyvitysmaksun piiriin (esim. älypuhelin, tietokone, monitoimilaite, tallentava digisovitin, ulkoinen kiintolevy, muistitikku, ulkoinen tallennuspalvelu, tallennettava CD tai DVD, MP3-soitin)?

Tulisiko maksun koskea kaikkia laitteita, tallennusalustoja tai palveluita vai voitaisiinko jotain niistä sulkea maksun ulkopuolelle yleisesti tai joissain tapauksissa? Millä perusteella (ks. jäljempänä maksun suuruuteen vaikuttavista tekijöistä)?

Teoston näkemys on, että hyvitysmaksuvelvollisuuden tulee ulottua kaikkiin tallennuskapasiteettia sisältäviin laitteisiin, tallennusalustoihin ja sellaisiin palveluihin, joihin yksityishenkilöt voivat tallentaa kopioita suojatusta sisällöstä yksityistä käyttöään varten. Hyvitysmaksuvelvollisuuden on siten katettava kaikenlaiset tallennuskapasiteettia sisältävät laitteet (kuten esim. matkapuhelimet, tabletit, tietokoneet jne.) ja tallennusalustat (kuten esim. ulkoiset kovalevyt, USB-muistitikut, tallennustilaa sisältävät CD ja DVD-levyt jne.). Edelleen hyvitysmaksuvelvollisuuden on katettava pilvi- ja muut tallennustilaa yksityishenkilöille tarjoavat palvelut. Yksityishenkilöiden on mahdollista valmistaa kopioita suojatuista teoksista myös tällaisiin palveluihin ja näitä palveluita myös tosiasiallisesti ja kasvavissa määrin käytetään suojatun musiikin ja videoiden tallentamiseen, kuten yksityisen kopiointin haittoja koskeva vuonna 2023 VTT Pasi Holmin tutkimus osoittaa (Yksityisen kopiointin haitat vuonna 2023, (1.8.2024)) Myös uudelleen käyttöön tulevat kierrätetyt laitteet on sisällytettävä maksun piiriin vastaavasti kuin monessa muussa EU-maassa, koska myös näitä voidaan käyttää yksityiseen kopiointiin.

Tietoyhteiskuntadirektiivin viittaus ”mihin tahansa välineeseen” edellyttää, että laitteet, tallennusalustat ja palvelut ovat mukana laajalti. Unionin oikeuskäytännön Padawan-tuomiossa on todettu, että ”laitteiden tai koneiden pelkkä kappaleenvalmistamiskapasiteetti riittää oikeuttamaan yksityistä kopiointia koskevan maksun perimisen, mikäli kyseiset koneet tai laitteet on annettu luonnollisten henkilöiden yksityiseen käyttöön.” ja edelleen ”luonnollisten henkilöiden voidaan näet oikeutetusti olettaa käyttävän täysin hyväkseen sitä, että he saavat laitteet käyttöönsä, eli heidän oletetaan käyttävän kaikkia kyseisiin laitteisiin liittyviä toimintoja, mukaan luettuna kappaleen valmistaminen.” Hyvitysmaksun perimiseen riittää siis tuomiossa todetuin tavoin mahdollisuus kopiointiin ilman että on tarvetta näyttää kopiointia tapahtuneen (Padawan C-467/08, kohdat 55-57). Merkitystä ei siis ole sillä, mikä on laitteen, alustan tai palvelun pääasiallinen tarkoitus, kunhan joku toiminnoista mahdollistaa niiden käyttämisen yksityistä käyttöä varten tapahtuvaan kopiointiin (esim. Copydan Båndkopi C-463/12, kohta 29).

Ulottamalla hyvitysmaksu laajalti kaikkiin tallennustilaa sisältäviin laitteisiin, tallennusalustoihin ja tallennustilaa tarjoaviin palveluihin, varmistetaan, että järjestelmä on yhdenmukainen Unionin oikeuskäytännön vaatimusten kanssa. Laitteiden monikäyttömahdollisuus tai se, että joku muu, kuten esim. työnantaja tai pilvitallennuspalvelun tarjoaja, on asettanut tallennustilan yksityishenkilön käyttöön tai että luonnollinen henkilö on valmistanut kappaleen kolmannelle kuuluvan laitteen avulla, ei voi poissulkea hyvitysvastuuta (näin esim. Copydan Båndkopi, C-463/12, 89 kohta ja Austro-Mechana, C-433/20, kohta 23).

Myös aikaisemmin viitatussa Austro-Mechana tapauksessa (C-433/20) mainittu ja yhteiskuntadirektiivin taustalla oleva teknologianeutraaliuden periaate tukee sitä, että hyvitysmaksuvelvollisuuden tulisi ulottua laajalti kaikkiin laitteisiin, tallennusalustoihin ja palveluihin, joihin teoksia voidaan tallentaa yksityistä käyttöä varten. Kuten julkisasiamies on em. Austro-Mechana tapauksessa todennut, tekijänoikeussuojaan säädettyjä poikkeuksia ja rajoituksia on tulkittava tavalla, joka tukee teknologianeutraaliuden periaatetta. Austro-Mechana tapauksessa on myös nimenomaisesti todettu pilvipalveluiden osalta, että ”ei ole syytä tehdä toiminnalliselta kannalta eroa direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamiseksi sen mukaan, valmistetaanko suojatusta teoksesta kappale palvelimelle, jolla pilvipalvelun tarjoaja asettaa

tallennustilan käyttäjän saataville, vai valmistetaanko tällainen kappale kyseiselle käyttäjälle kuuluvalla fyysisellä tallennusvälineellä.” (Austro Mechana, C-433/20, kohta 29). Siten tallennustilaa yksityishenkilöille tarjoavat pilvi- ja muut palvelut on välttämätöntä sisällyttää hyvityksen piiriin, koska myös näissä palveluissa tapahtuu laitteista ja muista tallennusalustoista erillistä kopiointia yksityiseen käyttöön ja näiden palveluiden tarjoamaa tallennustilaa on mahdollista käyttää yksityiseen kopiointiin.

Todettakoon selvyuden vuoksi kuitenkin, että hyvitysmaksun piiriin ei pidä ulottaa operaattoreiden kuluttajille tarjoamia tekijänoikeuslain 25 I §:ssä viitattuja verkkotallennuspalveluita, joihin liittyen tallenteiden ei ole katsottu olevan yksityiseen käyttöön valmistettuja teoskappaleita (HE 181/2024 vp, s. 26). Teosto ei esitä muutoksia tähän.

Kysymys 4: Olisiko tallennusalustamallin sijasta tai ohessa mahdollista periä hyvitysmaksua niiltä yksityishenkilöiltä, joilla on Suomessa laajakaista tai mobiililaajakaista (jäljempänä nettiliittymämalli), koska internetin kautta puhelimeen, tabletille, tietokoneeseen ja pilvipalveluun tehtävä kopiointi edellyttää jonkinlaista liittymää?

Onko nettiliittymämallilla mahdollista kerätä hyvitysmaksua kattavasti niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöön? Jos ei, mainitse esimerkkejä pois jäävistä tilanteista.

Teoston näkemyksen mukaan nettiliittymämalli ei ole toteuttamiskelpoinen ratkaisu eikä tietoyhteiskuntadirektiivin tai Unionin oikeuskäytännön mukainen. Nettiliittymämallissa maksuvelvollisuus painottuisi vain osaan tallennustoimista (yhtä liittymää käyttää kotitalouksissa tyypillisesti useita laitteita, joilla kopioiden valmistaminen on mahdollista) ja osa kopioinnista jäisi käytännössä hyvitysjärjestelmän ulkopuolelle (mm. kopiointi muistitikuille, ulkoisille kiintolevyille tai CD/DVD-levyille). Jos yksityisen kopioinnin hyvitys keskitettäisiin nettiliittymiin, rasittaisi lainsäädännön edellyttämä sopivan hyvityksen takaaminen oikeudenhaltijoille kohtuuttomasti yhtä palvelusektoria. Nettiliittymämaksu olisi myös varsin poikkeuksellinen ratkaisu yksityisen kopioinnin hyvityksen järjestämiseksi. Teoston tiedossa ei ole, että vastaavaa mallia olisi käytössä muissa maissa.

Kysymys 5: Miten varojen kerääminen tulisi järjestää muissa kuin tallennusalustamallissa tai nettiliittymämallissa niin, että varat voitaisiin viime kädessä kerätä vain niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöönsä?

Teosto kannattaa tallennusalustamallia, joka kattaa tallennuskapasiteettia sisältävät laitteet, tallennusalustat ja sellaiset palvelut, joihin yksityishenkilöt voivat tallentaa kopioita suojatusta sisällöstä yksityistä käyttöönsä varten. Tällaisen mallin avulla hyvityksen maksuvelvollisuus kohdistuu EU-tuomioistuinkäytännön edellyttämällä tavalla parhaiten niihin, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöönsä. Esim. budjettimallissa kohdennus ei toteudu vastaavasti, mistä syystä tällaiset järjestelmät on myös Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä katsottu ongelmallisiksi (EGEDA, C470/14).

Teosto ei kannata malleja, jossa sisällön tai sisältöpalveluiden hintoihin sisällytettäisiin yksityistä kopiointia ja sen korvaamista ennakoina osuus. Siten esim. Leikolan malli ei Teoston näkemyksen mukaan ole toimiva: oikeudenhaltijoiden ensisijaisena tavoitteena on sisältöpalveluiden ja sisältöjen vastikkeellinen lisensointi, ei niiden käytön jälkikäteinen korvaaminen. Todettakoon vielä muiden aikaisemmin selvityksessä olleiden mallien osalta, että ehdotettuja vaihtoehtoisia malleja koskevat selvitykset on tehty yli 10 vuotta sitten eikä niitä tuolloin päädytty ottamaan käyttöön niihin liittyvien epäselvyyksien ja haasteiden vuoksi. Niiden toimivuuden uudelleenarviointi edellyttäisi malleja koskevien analyysien päivittämistä vastaamaan nykytilannetta.

Suomi on ainoa EU-maa, jossa on käytössä budjettirahoitteinen malli. Sen sijaan muissa EU-maissa yksityisen kopioinnin hyvitysmaksujärjestelmä perustuu laite- ja tallennusalustamaksuihin, jossa hyvitysmaksua kerätään laitteista, alustoista ja palveluista, joita käytetään teosten kopioimiseen ja tallentamiseen yksityistä käyttöä varten.

Teoston näkemys on, että myös Suomessa on siirryttävä järjestelmään, jossa maksu ulotetaan teknologianeutraalisti kaikkiin tallennustilaa sisältäviin laitteisiin, tallennusalustoihin ja sellaisiin palveluihin, joihin yksityishenkilöt voivat tallentaa kopioita suojatusta sisällöstä yksityistä käyttöönsä varten.

Maksun kerääminen ja maksun kohdentuminen

Kysymys 6: Tulisiko maksuvelvollisuus tallennusalustamallissa kohdentaa kaikkiin laitteiden ja tallennusalustojen valmistajiin, maahantuojaan sekä toissijaisesti jälleenmyyjäin sekä palveluiden tarjoajiin, jotka myyvät tuotteita tai palveluita, joiden loppukäyttäjät voi olla yksityishenkilö?

Maissa, joissa yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmä on käytössä ja maksu on kohdistettu tallennusalustoihin, palveluihin tai laitteisiin, maksuvelvollisuus on kohdistettu laitteiden ja tallennusalustojen valmistajiin ja maahantuojaan sekä palveluntarjoajiin, jotka myyvät tuotteita tai palveluita, joiden loppukäyttäjät voi olla yksityishenkilö. Maksuja voidaan kerätä myös jälleenmyyjiltä. Teosto katsoo, että järjestelmä voidaan toteuttaa riittävällä tehokkuudella, jos maksuvelvollisia ovat muiden maiden järjestelmiä vastaavalla tavalla laitteiden ja tallennusalustojen valmistajat ja maahantuojat sekä toissijaisesti jälleenmyyjät. Vastaavasti ensisijaisen maksuvelvollisuuden piiriin on sisällytettävä palveluntarjoajat, jotka tarjoavat tallennuspalveluita, joiden loppukäyttäjänä voi olla yksityishenkilö. Nämä tahot voivat Unionin tuomioistuinkäytännössä viitatulla tavalla tehokkaasti sisällyttää maksun tallennusalustan tai palvelun hintaan.

Kysymys 7: Kenen tulisi nettiliittymämallissa olla ensisijaisesti maksuvelvollinen ja periä maksua liittymien haltijoilta? Tulisiko maksua periä kaikista yksityishenkilöiden nettiliittymistä vai tulisiko maksun perimiseen tehdä rajauksia nettiliittymän nopeuden tai liittymän haltijan iän perusteella?

Jos tällaista maksua perittäisiin, tulisiko sitä periä vuosittain vai jollakin muulla aikavälillä?

Kannatamme tallennusalustamallia, koska ko. mallin avulla hyvityksen maksuvelvollisuus kohdistuu EU-tuomioistuinkäytännön edellyttämällä tavalla parhaiten niihin, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöönsä. Nettiliittymään liittyvät haasteet on kuvattu tarkemmin kysymykseen 4 annettuun vastaukseen. Sellaisenaan nettiliittymän nopeuteen liittyvät rajaukset vaikuttavat erittäin hankalilta muun muassa teknologian nopean kehittymisen johdosta ja siksi, että jo nykyisellään nettiliittymien heikommatkin palvelutasot ja nopeudet mahdollistavat monenlaisen teosten käytön ja tallentamisen. Edelleen haltijan ikään perustuvat rajaukset olisivat vaikeasti perusteltavissa ja monella tapaa ongelmallisia.

Kysymys 8: Jos hyvitys maksettaisiin budjettivaroista tai erillisestä rahastosta, minkä tahon tulisi huolehtia maksun keräämisestä?

Kuten todettua, Teoston näkemys on, että valtion budjettivaroihin perustuva hyvitysjärjestelmä ei ole linjassa tietoyhteiskuntadirektiivin ja Unionin oikeuden kanssa, koska järjestelmällä ei voida varmistaa, että sen rahoittavat yksityisten kopioiden käyttäjät (näin mm. aikaisemmin viitattu EGEDA-ratkaisu).

Rahastomallin osalta ei ole selvää, mistä hyvitysmaksuun käytettävät varat rahastoon kerättäisiin, joten emme kommentoi mallia tarkemmin.

Maksun määräytyminen ja maksun suuruuteen vaikuttavat tekijät

Kysymys 9: Tulisiko maksun tason lähtökohtaisesti määräytyä tallennuskapasiteetin perusteella vai jollain muulla perusteella vai näiden yhdistelmänä?

Jos katsotte, että tallennuskapasiteetin sijasta tai ohessa olisi sovellettava muita määräytymisperusteita, niin mitä nämä perusteet olisivat ja millä perusteella niitä tulisi soveltaa?

Maksun tason määrittäminen laitteen tallennuskapasiteetin perusteella on tehokas ja suoraviivainen tapa, koska laitteen tai tallennusalustan tallennuskapasiteetti ja sen määrä korreloi suoraan siihen, kuinka paljon tallennusalustalle on mahdollista tehdä kopioita yksityistä käyttöä varten. Vastaava kiinteä tallennuskapasiteettiin perustuva maksu on käytössä valtaosassa EU-maista. Osassa maista maksu on sidottu prosenttiosuuteen myynti- tai maahantuontihinnasta.

Teosto katsoo, että kiinteä, tallennuskapasiteettiin perustuvaa maksu on johdonmukaisin ja toimivin malli maksun määräytymiseksi. Vastaavat järjestelmät on todettu toimiviksi ja käyttökelpoisiksi myös valtaosassa muista EU-maista.

Kysymys 10: Millä tavalla laitteiden monikäyttöisyyden ja tallennuslaitteiden ja tallentamiseen käytettävien välineiden rajan hämärtyminen tulisi ottaa huomioon hyvitysmaksullisia laitteita ja alustoja sekä palveluita määriteltäessä ja / tai maksun suuruutta määrättäessä?

Kuten yllä on viitattu, Padawan- tapauksessa Unionin tuomioistuin totesi, että hyvitysmaksuvelvollisuuden syntyminen edellytyksenä on, että kyseisiä laitteita voidaan käyttää yksityiseen kopiointiin, mutta maksuvelvollisuuden synty miseksi välttämätöntä ei tuomioistuimen mukaan ole näyttää toteen, että yksityisiä kopioita tosiasias sa valmistetaan. Tällaisten laitteiden haltijoina olevien luonnollisten henkilöiden voidaan perustellusti olettaa käyttävän hyväkseen kaikkia laitteen toimintoja, mukaan luettuna kappaleen valmistaminen. Unionin tuomioistuimen viittasi Padawan-tuomioissa tietoyhteiskuntadirektiivin 35 perustelukappaleeseen, jossa ei mainita sopivan hyvityksen tason määrittämisen käyttökelpoisena perusteena pelkästään ”haittaa” sellaisenaan, vaan huomioon on otettava myös ”mahdollisesti aiheutuva” haitta (Padawan C-467/08, kohdat 39, 57). Vastaava näkökohta on tuotu esille oikeuskäytännössä myös teosten yleisölle välittämisen yhteydessä (asia C-306/05, SGAE, televisiovastaanottimet hotellihuoneessa). Se, että suojatun teoksen tekijälle voi ”mahdollisesti” aiheutua haittaa, on seurausta sen välttämättömän ennakoedellytyksen toteutumisesta, että luonnollisen henkilön käyttöön annetaan kopioinnin mahdollistavia laitteita tai koneita, eikä ole välttämätöntä, että käyttöön antamisen jälkeen yksityisiä kopioita todella tehtäisiin. Hyvitysmaksuvelvollisuus liittyy siten jo oletusarvoisena sellaisiin tallennuskapasiteetin omaaviin laitteisiin ja koneisiin, joita tarjotaan luonnollisten henkilöiden yksityiseen käyttöön.

Edelleen Unionin tuomioistuimen ratkaisussa Copydan Båndkopi (C-463/12) on nimenomaisesti todettu, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohta ei ole esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään sopivasta hyvityksestä monta toimintoa mahdollistavien tallennusalustojen osalta riippumatta siitä, onko mainittujen alustojen pääasiallisena tarkoituksena kopiointi yksityiseen käyttöön, kunhan jokin kyseisten alustojen toiminnoista, toissijainenkin, mahdollistaa sen, että alustojen haltijat käyttävät niitä mainittuun tarkoitukseen. Se, onko toiminto pääasiallinen vai toissijainen, ja se, kuinka suuri suhteellinen kappaleenvalmistuskapasiteetti alustalla on, ovat kuitenkin omiaan vaikuttamaan maksettavan sopivan hyvityksen määrään (kohta 29).

Siten merkitystä ei ole sillä, onko kyse monikäyttölaitteesta, tallennuslaitteesta tai pilvitalennuspalvelusta – ratkaisevaa on mahdollisuus tallentaa omia kopioita tekijöiden teoksista. Mitä tulee maksun suuruuteen, Teoston näkemys on, että tallennuskapasiteetti on paras mittari: mitä isompi tallennustila, sitä enemmän teoskopioita on mahdollista tehdä. Tallennuskapasiteetilla onkin oltava suora vaikutus maksun suuruuteen.

Kysymys 11: Millä tavalla teknisten toimenpiteiden käyttäminen tulisi ottaa huomioon?

Teknisten toimenpiteiden soveltamismahdollisuuden ei tule vaikuttaa hyvitysmaksuvelvollisuuden soveltamiseen. Tämä kanta on vahvistettu myös Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Tuomioistuimen mukaan ”kun näiden teknisten toimenpiteiden soveltamisen vapaaehtoisuus otetaan huomioon, on todettava, että vaikka tällainen mahdollisuus toimenpiteiden soveltamiseen on olemassa, kyseisten toimenpiteiden soveltamatta jättäminen ei voi aiheuttaa sitä, ettei sopivaa hyvitystä sovellettaisi.” (C-457/11 ja 460/11, VG Wort ym., kohta 57).

Kuten edellä on viitattu, olennaista hyvitysmaksuvelvollisuuden syntymiseksi on Unionin oikeuskäytännön mukaan (esim. Padawan) se, että yksityinen kopiointi laitteelle tai alustalle on mahdollista. Koska laitteen tai muun alustan tallennuskapasiteetti mahdollistaa yksityisten kopioiden valmistamisen, arvion kannalta merkityksellistä on se, että laitteelle tai alustalle voidaan tehdä kopioita suojaetuista teoksista eikä se, onko kopiosuojauksia mahdollista käyttää tai onko niitä käytetty.

Kysymys 12: Millä tavalla maksun suuruuden tulisi määräytyä nettiliittymämallissa?

Teosto ei kannata hyvitysmaksun perustumista nettiliittymämalliin yllä esitetyistä syistä.

Kysymys 13: Missä tilanteissa haitan voitaisiin katsoa vahingon olevan vähäinen ja millä perusteella? Olisiko määriteltävä tällaisen vahingon kynnyсарvo, ja jos olisi, niin mikä se voisi olla?

Teosto ei kannata kynnyсарvon asettamista, koska vähäistä haittaa kopioinnille ei ole mahdollista määrittää, jos tallennustila kuitenkin mahdollistaa kopioinnin. Yksityiseen käyttöön valmistetut kopiot aiheuttavat aina haittaa tekijöille saamatta jääneenä rojaltimaksuina tai myynteinä. Koska vähäisen haitan määrittäminen on jo lähtökohtaisesti ongelmallista, ei myöskään kynnyсарvon määrittäminen vaikeasti arvioitavalle haitalle ole mielekästä.

Maksun suuruus ja päätös maksun suuruudesta

Kysymys 14: Millä tavalla päätöksenteko hyvitysmaksun piiriin kuuluvista laitteista, tallennusvälineistä ja palveluista tulisi järjestää? Millä tavalla hyvitysmaksun suuruudesta tulisi päättää? Tulisiko yksityisen kopioinnin kokonaismäärää tarkastella nykyisenkaltaisilla yksityistä kopiointia koskevilla tutkimuksilla?

Hyvitysmaksun piiriin sisältyviä laitteita, alustoja ja palveluita koskeva päätöksenteko ja maksujen ja niiden tason määrittämistapa vaihtelevat jonkin verran maittain: sekä katetut laitteet, alustat ja palvelut että tariffit voidaan määrittää laissa tai asetustasolla tai vahvistaa viranomaisen päätöksin. Ne voidaan myös vahvistaa eri sidosryhmien välisissä neuvotteluissa, joissa sidosryhmäedustuksen kokoonpano voi vaihdella järjestelmästä riippuen. Osassa maista on käytössä yhdistelmämallia esim. sidosryhmien välisen neuvottelumenettelyn ja viranomaispäätöksen yhdistelmänä ja joissakin maissa tariffien lopullisesta suuruudesta ja maksun piiriin sisällyttävistä laitteista tekee lopullisen päätöksen erillinen tuomioistuin.

Teosto katsoo, että päätöksenteko hyvityksen piiriin kuuluvista laitteista, alustoista ja palveluista sekä sovellettavista tariffeista on järjestettävä siten, että oikeudenhaltijatahoilla on aktiivinen mahdollisuus osallistua menettelyyn ja vaikuttaa päätöksentekoon. Teoston näkemys on, että kannatettava malli voisi olla esimerkiksi päätöksentekomalli, jossa sekä hyvitysmaksun piiriin kuuluvasta teknologiasta (laitteet, alustat, palvelut) että tariffeista neuvoteltaisiin lähtökohtaisesti kolmikantamenettelyssä siten, että edustettuna ovat hyvitysmaksuvelvolliset, oikeudenhaltijat sekä tekijänoikeuslaista vastaavan opetus- ja kulttuuriministeriön edustus.

Järjestelmän tehokkaan toiminnan varmistamiseksi olisi kuitenkin tarpeen, että jos neuvottelutulokseen osapuolten välillä ei määräajassa päästä, lopulliset päätökset voitaisiin tehdä

vastaavasti opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta, jolla olisi näin päätöksenteon tueksi näkyvyys molempien osapuolten kantoihin. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätökset tulisivat olla valituskelpoisia. Viranomaistoimivalta päätöksentekoon liittyen tulisi täsmentää lainsäädännössä ja tarkempia määrittelyjä antaa esim. tekijänoikeusasetuksessa.

Yksityisen kopioinnin vuosittainen tutkimus, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö on teettänyt riippumattomalla tutkimuslaitoksella, on jatkossakin hyödyllinen antamaan kuvaa eri teostyyppien kopioinnista ja siten hyvitysmaksun jakautumisesta eri oikeudenhaltijaryhmissä. On kuitenkin huomioitava, että tariffien määrittämisessä kopiointitutkimuksella on toissijainen merkitys, sillä kuten yllä on kuvattu, yksityisen kopioinnin hyvityksen kannalta olennaista on se, että yksityishenkilöillä on mahdollisuus valmistaa kopioita suojatuista teoksista, mikä tallennuslaitteiden, laitteiden ja palveluiden kohdalla on tosiasia.

Kysymys 15: Mikäli hyvitysmaksu tulisi mielestänne toteuttaa esimerkiksi erillisellä rahastomallilla tai nettiliittymämallilla, niin millä perusteella ja minkälaisella päätöksentekomekanismilla hyvitysmaksun määrästä tulisi päättää?

Emme kannata rahasto- tai nettiliittymämallia, ks., vastaukset kysymyksiin 4 ja 8.

Kysymys 16: Onko Suomen hyvitysmaksutaso kokonaisuutena (vuonna 2024: 11 miljoonaa euroa, vuonna 2025: 5,5 miljoonaa euroa) oikea suhteessa oikeudenhaltijoille aiheutuvaan vahinkoon?

Teoston näkemys on, että vuoden 2024 korvaustaso 11 miljoonaa euroa ja erityisesti vuoden 2025 korvaustaso (5,5 miljoonaa euroa) ovat molemmat merkittävässä epäsuhteessa oikeudenhaltijoille yksityisestä kopioinnista aiheutuvaan vahinkoon. Luovan työn tekijän ja yrittäjät, Luovat ry:n tilaaman tuoreen tutkimuksen mukaan, yksityisen kopioinnin aiheuttama haitta musiikin ja av-alan tekijöille ja muille oikeudenhaltijoille oli vuonna 2023 noin 35,7–45,9 miljoonaa euroa (Holm 2024; Luovat ry:n tilaama tutkimus). Jos otetaan huomioon myös graafisten teosten kopiointi, aiheutvan haitan määrä on merkittävästi tätä suurempi. Vuodelle 2025 ehdotettu budjettirahoitettu yksityisen kopioinnin hyvityksen määrä korvaa musiikki- ja av-teosten kopioinnista vain noin 12–15 %, eli vain murto-osan, eikä korvaus siten vastaa EU-lainsäädännön mukaista oikeudenhaltijoiden oikeutta kohtuulliseen korvaukseen työnsä tulosten käyttämisestä.

On syytä korostaa, että Holmin tutkimuksessa sovellettiin useita varovaisuusperiaatteita. Mm. haittaa eli tulojen menetystä arvioitaessa oletettiin, että vastaajat ostaisivat keskimäärin vain 10 % siitä aineistosta, jota he ilmoittivat kopioivansa omaan käyttöönsä. Nämä varovaisuusolettamat huomioiden on todennäköistä, että musiikin ja av-teosten tekijöille tosiasiallisesti aiheutuva haitta on merkittävästi suurempi kuin 35,7–49 miljoonaa euroa.

Edelleen on huomioitava, että tänä vuonna voimassa olleeseen 11 miljoonan euron korvaustasoon on päädytty vuonna 2015 poliittisen kompromissin tuloksena siirryttäessä tallennuslaite/alustaperusteisesta hyvitysmaksusta valtion budjettirahoitteiseen malliin. Korvaustasoon ei budjettiperusteisen järjestelmän noin kymmenen voimassaolovuoden aikana tehty mitään tarkistuksia tai indeksikorotuksia. Kun korvaustaso käytännössä puolitettiin vuodelle 2025,

myöskään tätä päätöstä ei edeltänyt minkäänlainen tekijöille aiheutuvaan haittaan liittyvä harkinta. On siis ilmeistä, että hyvitysmaksun puolittamista koskeva valtionaloudellisiin yleisiin säästötarpeisiin perustunut päätös ei ole EU-oikeuden mukainen eikä se ole oikeassa suhteessa oikeudenhaltijoille aiheuttamaan vahinkoon.

Hyvitysmaksukustannuksen henkilöllinen kohdentuminen

Kysymys 17: Miten mahdollinen vapautus hyvitysmaksusta tai maksetun hyvitysmaksun palautus olisi järjestettävä, jotta vapautuksen tai palautuksen saaminen olisi tosiasiallisesti mahdollista, eikä kohtuuttoman vaikeaa?

Nykyiset tietojärjestelmäratkaisut ja sähköiset palvelut mahdollistavat tehokkaat menettelyt, joilla voidaan kohtuullisen vaivattomasti toteuttaa hyvitysmaksuja koskeva raportointi sekä mahdolliset maksuvapautukset ja –palautukset. Vastaavia menettelytapoja on käytössä myös muualla Euroopassa, jossa markkinat ovat merkittävästi Suomea suuremmat. On huomioitava, että hyvitysjärjestelmässä on kysymys tekijän työn tulosten hyödyntämisen korvaaminen tekijöille, joten täysin vaivatonta ei tulonmenetyksen korvaamisen tulisikaan olla.

On luonnollisesti kuitenkin sekä oikeudenhaltijoiden että hyvitysmaksuvelvollisten intressissä, että järjestelmä toimii kustannustehokkaasti, ja tämä voidaan mahdollistaa tehokkailla sähköisillä palveluilla.

Kysymys 18: Tulisiko työnantajan työntekijän käyttöön hankkimien / vuokraamien älypuhelimien, joiden haltijana on luonnollinen henkilö, kuulua hyvitysmaksun piiriin, ja millä tavalla maksun keräämisen tällaisten puhelimien osalta tulisi tapahtua? Miten työntekijöiden käytössä oleviin kannettaviin tietokoneisiin tulisi suhtautua?

Merkittävä määrä työsuhteessa olevaa väestöä käyttää työnantajien työsuhde-etuna tarjoamia työsuhdepuhelimia, joita henkilöt voivat käyttää ja yleisesti käyttävätkin myös omia yksityisiä tarkoituksiaan varten. Sama koskee työnantajan työntekijöiden käyttöön antamia kannettavia tietokoneita, tabletteja tai muita laitteita, joita voidaan käyttää yksityiseen kopiointiin. Työnantajan työntekijän käyttöön hankkimien tai vuokraamien älypuhelimien, joiden haltijana on luonnollinen henkilö, tulee siten kuulua hyvitysmaksun piiriin. Tämä vahvistetaan myös Unionin tuomioistuimen Austro Mechana -ratkaisussa: ”direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa voidaan soveltaa myös kappaleisiin, jotka luonnollinen henkilö on valmistanut kolmannelle kuuluvan laitteen avulla.” (Austro Mechana, C-433/20, kohta 23).

Edellä mainittujen laitteiden maksu voidaan periä laitteen valmistajalta tai maahantuojalta tai toissijaisesti jälleenmyyjiltä, kuten muidenkin laitteiden maksu. Mikäli on selkeästi näytettävissä, että lähtökohtaisesti hyvityksen piiriin kuuluvaa laitetta ei käytetä yksityiseen käyttöön (esim. yrityksen aulapuhelimenä käytettävä mobiililaitte), voidaan hyvitysmaksusta saada palautus.

Hyvitysmaksun alueellinen kohdentuminen

Kysymys 19: Onko hyvitysmaksun kerääminen mahdollista, jos yksityishenkilö ostaa tallennuslaitteen tai -alustan ulkomaisesta verkkokaupasta? Entä silloin, jos yksityishenkilö hankkii tallennuspalvelun (pilvipalvelu) ulkomailta?

Miten tällaista toimintaa voidaan valvoa? Mikäli tätä ei voida valvoa, olisiko tarkoituksenmukaisempaa kerätä hyvitysmaksua tallennuslaitteiden sijasta tai ohessa sellaisilta luonnollisilta henkilöiltä, joilla on laajakaistaliittymä Suomessa?

Riippumatta siitä, onko tallentava laite tai alusta hankittu tai tallennuspalvelu tilattu kotimaisesta tai ulkomaisesta verkkokaupasta, voi kuluttaja kopioimalla hankkia ja käyttää teoksia tallenteina, eikä käyttäjän tai oikeudenhaltijan kannalta ole eroa sillä verkkokaupan tai palveluntarjoajan sijaintimaalla. Tästä syystä ne tallentavat laitteet ja tallennusalustat sekä tallennuspalvelut, joita Suomen ulkopuolelle sijoittuneet verkkokaupat ja muut palveluntarjoajat tarjoavat Suomeen tulee sisällyttää hyvitysmaksuvelvollisuuden piiriin.

Tätä Suomen ulkopuolelle sijoittautuneisiin elinkeinonharjoittajiin ulotettavaa hyvitysmaksuvelvollisuutta edellytetään myös Unionin Opus-ratkaisussa: ”Direktiiviä 2001/29 ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan b alakohtaa ja 5 kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion, joka ottaa käyttöön järjestelmän, jonka mukaan suojatuista teoksista kappaleen valmistamiseen tarkoitettujen välineiden valmistajan tai maahantuojan on maksettava yksityistä kopioimista koskeva maksu, ja jonka alueella tekijöille aiheutuu vahinkoa siksi, että siellä asuvat ostajat käyttävät heidän teoksiaan yksityiseen tarkoitukseen, on taattava, että kyseiset tekijät saavat tosiasiallisesti sopivan hyvityksen, jonka tarkoituksena on korvata heille kyseinen vahinko. Tässä yhteydessä pelkästään sillä, että kappaleen valmistamiseen tarkoitettuja koneita, laitteita ja tarvikkeita elinkeinonharjoittajana myyvä henkilö on sijoittautunut muuhun kuin siihen jäsenvaltioon, jossa ostajat asuvat, ei ole vaikutusta kyseiseen tietyn tuloksen saavuttamista koskevaan velvollisuuteen. Kansallisen tuomioistuimen on siinä tapauksessa, ettei sopivan hyvityksen perimistä ostajilta ole mahdollista varmistaa, tulkittava kansallista oikeutta siten, että kyseinen hyvitys voidaan periä elinkeinonharjoittajana toimivalta maksamisesta vastuussa olevalta henkilöltä.” (Opus, C-462/09, tuomiokohta 2). Suomenkin oikeuskäytännössä on jo vuonna 2015 katsottu, että hyvitysmaksua voidaan periä muualle kuin Suomeen sijoittuneilta toimijoilta (KKO 2015:17 Teosto vs. Verkkokauppa).

Hyvitysmaksua kerätään Euroopassa yleisesti myös ulkomaisilta verkkokaupoilta, jotka toimittavat hyvitysmaksun alaisia tallennuslaitteita tai -alustoja kohdemaahan yksityishenkilöille tai tarjoavat pilvipalvelutallennustilaa yksityishenkilöille kyseiseen kohdemaahan. Teosto katsookin, että myös Suomessa hyvitysvastuu voidaan ulottaa Suomen ulkopuolelle sijoittautuneisiin toimijoihin, jotka myyvät tai tarjoavat Suomeen hyvitysmaksuvelvollisuuden piiriin kuuluvia tavaroita tai palveluita.

Ulkomaisten elinkeinonharjoittajien Suomeen suuntautuvaa myyntiä on mahdollista valvoa. Lisäksi voidaan hyödyntää tulli- ja muiden vastaavien maksujen prosesseja ja käytäntöjä.

Emme kannata nettiliittymämallia, ks. vastaukset kysymykseen 4.

Maksuvelvollisen tilitysvelvollisuus

Kysymys 20: Jos hyvitysmaksuvelvollisuus koskisi tallennuslaitteiden ja -alustojen valmistajia, maahantuojia, myyjiä ja tallennuspalveluiden tarjoajia, niin miten maksu- ja tilitysvelvollisuus oikeudenhaltijoille olisi järjestettävissä niin, että sen aiheuttama kustannusrasitus ja hallinnollinen taakka olisi mahdollisimman pieni?

Jos katsotte, että maksu olisi kerättävissä keskitetyimmällä tavalla, niin miltä taholta ja miten maksun kerääminen ja tilitysvelvollisuus hoidettaisiin?

Hyvitysmaksujen hallinnoinnin järjestäminen tehokkaaksi on kaikkien osapuolten intressissä. Pitämällä järjestelmän hallinnointikulut maltillisena, voidaan varmistaa kerättyjen hyvitysmaksujen mahdollisimman tehokas ulosmaksu tekijöille ja tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin. Näkemyksemme mukaan hyvitysmaksujen kerääminen voitaisiin myös jatkossa järjestää vastaavalla periaatteella kuin aikaisemmin, jolloin yksi toimija – tuolloin Teoston hyvitysmaksutoimisto - keräsi maksut hyvitysmaksuvelvollisilta kaikkien hyvitystä saavien tahojen puolesta. Siten hyvitysmaksujärjestelmän hallinnointi voidaan myös jatkossa järjestää vastaavalla tavalla siten, että yksi tekijänoikeuden yhteishallinnointiorganisaatio huolehtii kaikkien maksujen keräämisestä. Kuten yllä kohdassa 17 on todettu, nykyiset tietojärjestelmäratkaisut ja sähköiset palvelut mahdollistavat riittävällä tasolla vaivattomat ja tehokkaat menettelyt maksujen ja mahdollisten hyvitysten hoitamiseksi ja valvomiseksi.

Jotta järjestelmä saadaan toimimaan mahdollisimman tehokkaasti ja saumattomasti, on olennaista valita tehtävään yhteishallinnointiorganisaatio, jolla on hyvä käytännön osaaminen ja kyvyt järjestelmän rakentamiseksi ja sen hallinnoimiseksi. Teosto on kerryttänyt tätä kokemusta hoitaessaan hyvitysmaksujärjestelmän käytännön hallinnointia aikaisemman hyvitysmaksuihin perustuvan järjestelmän voimassa ollessa.

Kysymys 21: Onko maksu- ja tilitysvelvollisuuden kannalta merkitystä, tapahtuuko tilitys yhdelle vai useammalle oikeudenhaltijoita edustavalle taholle?

Kuten edellä kysymyksessä 20 on todettu, hyvitysmaksujärjestelmä voidaan toteuttaa tehokkaimmin, kun yksi yhteishallinnointiorganisaatio huolehtii maksujen keräämisestä ja varojen tilittämisestä edelleen eri oikeudenhaltijajärjestöille. Myös lähes kaikissa muissa maissa hyvitysmaksujärjestelmä on järjestetty siten, että yksi yhteishallinnointiorganisaatio kerää hyvitysmaksut keskitetysti.

Kun päätös hyvitysmaksuvarojen jako-osuuksista eri järjestöjen kesken on vahvistettu, yksi edunsaajia edustava järjestö voi jakaa sovitut jako-osuudet edelleen muille järjestöille em. päätöksen mukaisesti.

Korostamme, että nykyinen tilityskäytäntö, jossa jokainen hyvitysmaksuosuutta saava järjestö huolehtii edelleen varojen tilittämisestä omille oikeudenhaltijoilleen tai edunsaajilleen omien tilitykseen liittyvien sääntöjensä mukaisesti, on olennaista säilyttää.

Maksun keräävä taho ja maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille

Kysymys 22: Onko näkemyksenne mukaan tältä osin tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin?

Olisiko riittävää, jos laissa olisi säännökset yleisistä varojen tilitystä ja käyttöä koskevista perusteista, joita noudattaen hyvitysmaksuvarat keräävä ja/tai tilittävä taho (tai tahot) voisi päättää jakosuhteesta yksilöllisten tilitysten ja tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin käytettävien varojen välillä sekä tilitysperusteista ja varojen jakamisesta?

Millä tavalla maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille tulisi järjestää niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa ja kuluja?

Teoston näkemys on, että siltä osin kuin kysymys on varojen tilityksestä edelleen yksilöllisinä tilityksinä ja tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin, ei nykyisen tilityksen muuttamiselle ole tarpeita. Maksuvarojen tilittäminen oikeudenhaltijoille toimii tehokkaimmin nykymallilla, jossa kerätyt varat jaetaan tilitettäväksi eri organisaatioille, jotka tilittävät ne edelleen oikeudenhaltijoille omien tilitystään koskevien sääntöjensä mukaisesti ja omia maksatusjärjestelmiään käyttäen. Käyttämällä kunkin oikeudenhaltijaorganisaation omia järjestelmiä ja sääntöjä varmistetaan kustannustehokkain ja oikeellisin tilitysmenettely.

Teoston näkemyksen mukaan ei ole estettä sille, että jakosuhteiden välillä perustuu yksityistä kopiointia koskevaan luotettavaan, neutraaliin tutkimukseen.

Kysymys 23: Millä tavalla tulisi määritellä varojen jakautuminen eri aloja edustaville oikeudenhaltijaryhmille?

Teoston kanta on, että hyvitysmaksuvarojen jakautuminen eri oikeudenhaltijaryhmien välillä voidaan toteuttaa hyödyntäen soveltuvin osin yllä kuvattua mallia. Jakosuhteiden määrittelyssä voidaan käyttää pohjana nykyistä vastaavaa, vuosittain teetetävää riippumattoman tutkimuslaitoksen tekemää tutkimusta eri teostyyppien kopiointista. Jakosuhteet voidaan vahvistaa osapuolten välisin neuvotteluin, joissa osallisena ovat hyvitysmaksua saavat edunsaajaorganisaatiot sekä tekijänoikeuksista vastaava opetus- ja kulttuuriministeriö. Vastaavasti kuin teknologiaa ja tariffeja koskevassa neuvottelussa, mikäli organisaatiot eivät pääse jakosuhteesta neuvottelutulokseen, ministeriö voi tehdä päätöksen jakosuhteista. Päätöksen on oltava valituskelppoinen.

Järjestön valvonta

Kysymys 24: Onko näkemyksenne mukaan järjestön valvonnan osalta tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin? Jos on, niin mitä muutoksia ja millä perusteella?

Katsomme, että hyvityksen käyttöä ja edelleen tilittämistä koskeva järjestelmä ja sen valvonta on toiminut ongelmitta.

Opetus- ja kulttuuriministeriölle on toimitettu hyvityksen käyttöä koskevat käyttöselvitykset, ja lisäksi järjestöt toimittavat ministeriölle tarvittaessa lisätietoja hyvityksen käytöstä ja jakamisesta. Edelleen on huomioitava, että yhteishallinnointilain perusteella yhteishallinnointiorganisaatioita koskevat varsin yksityiskohtaiset avoimuusvelvoitteet ja velvollisuus vuosittaiseen avoimuusraportin antamiseen, mikä merkittävästi lisää järjestöjen toiminnan läpinäkyvyyttä.

Yhteenveto

Kysymys 25: Minkä järjestelmän tai järjestelmien yhdistelmän pohjalta (mahdollisine muokkauksineen) hyvitys tulisi ensisijaisesti järjestää tarvittavine muutoksineen:

tekijänoikeuslaissa ennen vuotta 2015 noudatetun tallennusalustamallin pohjalta,

Kysymys 26: Onko olemassa jotain olennaisia näkökohtia, joita ei ole kysytty, mutta jotka katsotte tarpeelliseksi tuoda esiin?

Vuoden 2025 alkupuolella julkaistaan kansainvälisten oikeudenhaltijajärjestöjen kattojärjestöjen CISACin ja IFFRON päivitetty tutkimus yksityisen kopioinnin järjestelmistä maailmassa, joka antaa päivitettyä tietoa yksityisen kopioinnin hyvityksen järjestelmistä, kattavuudesta ja tariffeista eri puolilla Eurooppaa.

Teoston kanta on, että yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmän perustuminen tallennusalustamalliin olisi tarkoituksenmukaisin tapa järjestää hyvitysmaksu edellyttäen, että kaikki yksityiseen kopiointiin käytettävät tallennusalustat, laitteet ja palvelut ovat maksun piirissä. Tallennusalustamalli on laajalti käytössä muissa EU-jäsenvaltioissa. Mallin käyttöönotolla varmistetaan myös se, että Suomessa noudatettava järjestelmä on yhdenmukainen Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa. Tallennusalustamallilla vältetään myös nykyiseen budjettirahoitteiseen malliin liittyvät ilmeiset ongelmat, jotka ovat aiheuttaneet maksutason merkittävän vähennyksen valtion budjetointiprosessin ja säästötavoitteiden seurauksena. Tämä on tapahtunut siitäkin huolimatta, että hyvitysmaksu ei ole harkinnanvarainen kulttuurin määräraha, vaan lainsäädäntöön perustuva, tekijöiden työn tulosten käyttöä hyvittävä korvausvelvollisuus tilanteissa, joissa tekijän yksinoikeutta on rajoitettu. Olennaista tekijöiden kannalta on myös, että korvaustaso palautetaan vuoden 2024 tasolle, kunnes uusi järjestelmä on saatu käynnistettyä.

Kyntölä Jenni
Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry

Ekqvist Hanna
Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry